Jaargang 114. Vrijdag, 16 Maart 1855. No. 33.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 26sten Maart 1855, des middags te 12 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, in een der vertrekken van het Provinciehuis te *Groningen*, in het openbaar worden aanbesteed:

1. *Het Bouwen van eene Brug over het Weiwerdermaar te* Weiwerd, *in den aan te leggen grindweg van* Farmsum *naar* Woldendorp.

2. *Het Vernieuwen van de Brug over de Groote Heekt te* Holwierde, *in den Grindweg van* Appingedam, *over* Godlinze, *naar* Loppersum.

De Gadingmakenden kunnen van de begrootingen van kosten van voorschreven Werken ter Provinciale Griffie kennis nemen.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in *den Doelen*, bij de kasteleins UITHOF, EEKHOFF, wedw. SONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOF en de wedw. DE JONGH, alle aan de Groote Markt; voorts bij den kastelein PLAAT, in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon, en J. A. HEIKENS, in de Zwaan; bij de wedw. N. DE MULDER, in het Wapen van Amsterdam; bij de wedw. RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij R. R. ELEMA, in de Altena; te *Zoutkamp* bij den kastelein S. H. WOLDRINGH; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te Winsum bij de erven WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te *Appingedam* bij de kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en VAN GOOR; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis en bij den kastelein A. LINTHORST, te *Kaakheem*; te *Termunterzijl* bij den Zijlwaarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN en den kastelein N. HEMMES; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein A. J. VERNIERS VAN DER LOEFF; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij de wedw. DE BOER; te *Zuidhorn* in het Gemeentehuis; te *Noordhorn* bij den kastelein H. WIERINGA; te *Usquert* en te *Oude Pekela* in het Gemeentehuis.

Nadere informatiën kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur en den Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen*.

GRONINGEN, 12 Maart 1855.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN.

Kennisgeving.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen, in gevolge art. 10 der KIESWET, van den 4den Julij 1850 (*Staatsblad* no. 37), ter algemeene kennis, dat de **LIJSTEN** der **KIEZERS** voor de BENOEMING van een LID van de TWEEDE KAMER der STATEN GENERAAL, van LEDEN der PROVINCIALE STATEN en van LEDEN van den GEMEENTERAAD, op heden zijn vastgesteld, en dat een EXEMPLAAR van die LIJSTEN in de GALERIJ op de EERSTE VERDIEPING van het RAADHUIS is aangeplakt en een ander ter SECRETARIJ dezer Gemeente voor een ieder ter lezing gedurende *veertien dagen* is nedergelegd; — en herinneren aan de belanghebbenden hetgeen omtrent het inbrengen van bezwaren nopens die Lijsten is bepaald bij Art. 11 en 12 der aangehaalde Wet, luidende als volgt:

„Art. 11. Elk Inwoner van het Kiesdistrict, of, zoo „het verkiezing voor den Raad geldt, elk Ingezeten der „Gemeente, de in Art. 1 vermelde vereischten bezittende, „is bevoegd tegen de Lijsten bezwaar in te dienen, wan„neer daarop: 1) Zijn naam of die van een ander, tegen „de bepaling van Art. 8, niet, of niet behoorlijk voorkomt; „2) De naam van iemand, die hetzij één of meerder „in de Kiezers gevorderde vereischten mist, of uitgesloten „is, hetzij op de Kiezerslijst eener andere Gemeente staat, „is gebragt.

„Art. 12. De bezwaren worden binnen veertien dagen „na de dagteekening der in Art. 10 bedoelde kennisgeving, „bij verzoekschrift, door de noodige bewijsstukken gestaafd, „aan den Gemeenteraad ingediend."

De bezwaar- en verzoekschriften zijn, ingevolge art. 36, *vrij van zegel.*

GRONINGEN, 15 Maart 1855.

Burgemeester en Wethouders: A. OUDEMAN.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **VOORJAARS-VERGADERING** der COMMISSIE van ONDERWIJS voor de Provincie *Groningen* zal dit jaar plaats hebben op DINGSDAG, WOENSDAG en, zoo noodig, DONDERDAG den 10den, 11den en 12den April, in het CONCERTHUIS alhier.

DINGSDAG morgen te 10 uur zal het **EXAMEN** worden afgenomen van hen, die op den 1sten Mei op de KWEEKSCHOOL verlangen te komen; WOENSDAG te 8 uur van hen, die den VIERDEN of een' HOOGEREN RANG wenschen te behalen.

Die zich willen laten EXAMINEREN, gelieven hunne Geboorte-acten en Bewijzen van zedelijk goed gedrag en behaalden Rang (zoo zij dezen bezitten) vóór den 26sten Maart vrachtvrij in te zenden bij den SCHOOLOPZIENER van hun Distrikt, met duidelijke *schriftelijke* opgave, welk Examen zij verlangen te ondergaan.

Die als GRATIS KWEEKELING op de KWEEKSCHOOL wenschen te komen, of, zoo zij den derden Rang hebben en op het Platteland dezer Provincie te huis behooren, ééne BEURS, door de Provinciale Staten verleend, wenschen te trekken, moeten bovendien voldoende blijken inleveren, dat zij in min gunstige geldelijke omstandigheden verkeeren.

GRONINGEN, 9 Maart 1855.

De Commissie van Onderwijs voor de Prov. Groningen,
Namens dezelve:
P. HOFSTEDE DE GROOT, *Secretaris.*

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

De Senaat der Unie heeft, gelijk de New-Yorksche dagbladen van den 21sten Februarij melden, met eene zeer geringe meerderheid (24 tegen 21 stemmen) een wets-ontwerp aangenomen, hetwelk strekt om het aanleggen van eenen spoorweg van den Missisippi tot de Stille Zuidzee van staatswege te bevorderen.

— In de met de *Atlantic* aangebragte tijdingen uit New-York worden berigten uit Havana, d.d. 15den Febr., medegedeeld, inhoudende, dat daar eene groote opschudding heerschte, ter zake van eene opgaaf, dat eene nieuwe expeditie van gewapende vrijbuiters uit de Vereenigde Staten naar Cuba op weg was. Het geheele eiland was door den gouverneur, generaal *Concha*, in staat van beleg en de havens in staat van blokkade verklaard. Bij eene proclamatie waren alle weerbare manschappen van 18 tot 50 jaren onder de wapenen geroepen, en de gouverneur had aangekondigd, dat aan de vrijbuiters, die gevangen genomen mogten worden, geen kwartier mogt worden verleend. De bladen van New-York voegen er bij, dat te New-Orleans de uitrusting der expeditie naar Cuba met ijver voortgezet werd, en dat daar eene groote spanning heerschte.

— De photografische copiëring van banknoten heeft zulk eene volkomenheid bereikt, dat de bankbeambten met moeite de ware van de valsche onderscheiden kunnen. Er is tot nog toe geen voorbehoedmiddel tegen deze nieuwe hulpbron der schurken uitgevonden.

— Volgens de laatste berigten uit Californië is aldaar een monsterklomp van kwartsgoud gevonden. Hij weegt 160 pond. Gesteld dat hij 20 pond kwartserts bevat, hetgeen eene ruime korting is, naar het gevoelen van ervarene personen, die hem onderzocht hebben, zal het wezenlijke gewigt van het daarin vervatte goud 141 pond zijn, welks waarde, tegen 17.25 doll. het ons, achtendertigduizend negenhonderdzestien doll. zou wezen. Dit is de grootste klomp goud, die ooit in Californië of in de wereld gevonden is.

— *Yang*, de kapitein-generaal der oproerlingen in China, zoo meldt een N.-Amerik. blad, heeft het gebruik van wijn verboden, als eene daad beleedigend voor goede menschen en voor den Schepper. De straf voor ongehoorzaamheid is echter vrij wat strenger dan die, welke de Maine-wet oplegt: dadelijk het hoofd er maar af, zonder genade. Dit is toch wat al te erg! Zoo komt een dronkaard nooit tot bekeering komen. Maar *Yang* denkt er dus over: zonder hoofd zullen zij het drinken wel laten. Wij moeten zeggen, dat die gentlemen van het hemelsche rijk al vrij gewisse middelen weten om het kwaad uit te roeijen.

RUSLAND. — TURKIJE.

Het *Journal de St. Petersbourg* van den 10den dezer behelst twee dagorders aan het leger, gedateerd van den 3den. In de eerste doet Keizer *Alexander II* de laatste woorden des overleden Keizers aan het leger uitvaardigen. Deze woorden waren: „Ik dank mijne getrouwe garde, die Rusland in 1852 heeft gered, en wier gedrag niet werd verloochend; ik dank ook mijn leger en de vloot. Ik bid God, dat Hij onder mijne soldaten bestendige hunne dapperheid en hunnen goeden geest, om de inwendige veiligheid en de uitwendige kracht des rijks te verzekeren. Wee dan de ongelukkigen, die Rusland mogten aantasten! De toestand van al mijne onderdanen, van het leger, moge niet zoo veel verbeterd zijn geworden als ik wel wilde, ik deed echter wat ik kon en kon niet meer doen."

Bij de tweede dagorder wordt de eigene uniform van den overleden Keizer aan de garde, het korps kadetten en grenadiers gegeven en bevolen den verjaardag van hem te blijven vieren bij alle kompagniën en eskadrons, zoolang nog iemand van de armee van den 2den Maart leeft. Keizer *Alexander* wordt de chef van al die troepen, bij welke Keizer *Nikolaas* dit is geweest; de troonopvolger wordt tot hetman van de gezamenlijke regementen kozakken benoemd. De generaal-adjudant graaf *Rüdiger* wordt tot kommandant van het garde-grenadierkorps, en de generaal-luitenants *Jurjewitsch* en *Sinojew* tot generaal-adjudanten benoemd.

Volgens bevel van den directeur van politie van den 5den Maart, wordt alle betoon van eerbied aan het lijk van den gestorven Keizer in het winterpaleis veroorloofd.

De plotselinge dood van Keizer *Nikolaas* heeft in Polen eene onbeschrijfelijke sensatie verwekt. Velen aldaar meenen dat dit den weg tot hunne bevrijding van het Russische juk zal kunnen banen, bijzonder indien de Weener conferentiën zonder gevolg mogten blijven.

Het is thans uitgemaakt, dat vorst *Mentzikoff* niet in ongenade is gevallen. Bij dagorder van den 4den wordt hij *wegens zijne geknakte gezondheid* ontslagen van zijne betrekking als opperbevelhebber der land- en zeemagt in de Krim, chef van den marinestaf en generaal-gouverneur van Finland, met behoud van den rang van generaal-adjudant en rijksraad. Zoo als men weet, is vorst *Gortschakoff* in zijne plaats benoemd.

Te Londen en Parijs liep het gerucht van een grooten slag, die voor Sebastopol zou geleverd zijn en meer dan 24 uren zou hebben geduurd. De Franschen hadden daarbij de overwinning behaald en een fort bemagtigd, terwijl de Russische generaal *Osten-Sacken* daarbij was gekwetst. Dit berigt klinkt op zich zelf onwaarschijnlijk genoeg. Zeker is het, dat in depêches bij de Fransche regering ingekomen tot den 4den, met geen woord van dit gevecht wordt melding gemaakt.

Van eene geloofwaardige zijde worden de, ook in Fransche officiële bladen medegedeelde geruchten, van een plan van Oostenrijk, om eerlang, vooral in de Donau-vorstendommen, aanvallender wijze te werk te gaan, stellig tegengesproken. Eerst de afloop der aanhangige vredesonderhandelingen zal een' beslissenden invloed hebben op de bedoelingen van Oostenrijk.

Volgens een' brief uit Bucharest, wordt aan de telegrafische verbinding naar de Zwarte zee ijverig gewerkt; reeds over eenige dagen zoude Giurgewo met Bucharest, binnen vier weken het tegenover Giurgewo liggende Rudschuk met Varna door den telegraaf verbonden zijn, terwijl tevens een tweede telegrafische draad van Varna naar Bucharest zal loopen tot uitsluitende verzending van Fransche en Engelsche regerings-depêches.

— Aan de vertegenwoordigers van Rusland te Weenen was terstond na den overgang der Russische kroon, door den telegraaf uit Petersburg kennis gegeven, dat zij over het herstel des vredes mogten onderhandelen overeenkomstig de hun namens Keizer *Nikolaas* vroeger gegeven instructiën. Blijkens een reeds medegedeeld berigt uit Weenen van Zondag, heeft het Russische gouvernement zich gehaast aan zijne gevolmagtigden ook de schriftelijke magtiging te zenden, zonder welke zij niet in onderhandeling konden treden. Nu deze te Weenen was aangekomen, kon ook, daar de gevolmagtigden der overige gouvernementen van uitgebreide volmagten voorzien waren, de opening der onderhandelingen worden bepaald. Zoo als per telegraaf is gemeld, zal die op Woensdag den 14den dezer plaats hebben. Om Pruissen bekreunt men zich dus niet en men meent ook buiten dezen staat om het lot van Europa te mogen beslissen.

De Turksche gezant te Weenen heeft aan graaf *Buol* officiëel kennis gegeven van des Sultans besluit, zich bij de conferentiën door den grootvizier *Reschid*-pacha te doen vertegenwoordigen.

SPANJE.

De minister van buitenlandsche zaken heeft aan de Cortès medegedeeld, dat het geschil, hetwelk voor geruimen tijd tusschen Spanje en de Vereenigde Staten opgerezen was door de aanhouding der Noord-Amerikaansche handelsstoomboot *Black Warrior* op Cuba, zoo goed als vereffend is. Hij gaf daarbij te kennen, dat de eischen van het gouvernement der Vereenigde Staten ten deele gegrond bevonden en in zoo verre ingewilligd waren. Toen hierop eenig gemor in de vergadering ontstond, riep de minister uit, „dat Spanje zijne eer nimmer buiten het regt zoeken moest."

In de zitting der Cortès van den 14den is met 200 tegen 12 stemmen goedgekeurd het financiële ontwerp van den heer *Madoz*.

DUITSCHLAND.

De eerste kamer in Pruissen heeft nu ook op hare beurt aangenomen de wet, waarbij de kamers in Pruissen voortaan den naam zullen dragen van het Huis der heeren en het Huis der afgevaardigden. De benoeming van algemeenen landdag, voor beide kamers, is niet hersteld.

In de zitting van den 10den dezer heeft de tweede kamer een voorstel van den heer *von Vincke* verworpen, strekkende om te bepalen, dat de vergadering tot geheime stemming zal overgaan, zoodra dit door vijftig leden verlangd wordt.

— Ter gelegenheid van de aanwezigheid van lord *John Russell* te Berlijn, heeft de zoo gunstig bekende Maagdenburger opperrabijn dr. *Philippson*, zich tot hem gewend met verzoek om bij de vredes-conferentiën te Weenen zijn' veelvermogenden invloed te willen bezigen, dat voortaan aan de Israëlieten in Turkije dezelfde regten als aan de Christelijke onderdanen aldaar mogen worden toegekend en gewaarborgd. Hierop is onverwijld een schriftelijk antwoord van den edelen lord gevolgd, houdende, dat de regering harer Britsche Majesteit vastelijk besloten heeft in zoodanigen geest te handelen.

— De Thuringsche staten hebben tot opperbevelhebber der door hen te stellen reserve-divisie infanterie van het 10de legerkorps benoemd den hertog *Bernhard* van Saksen Weimar, voormalig opperbevelhebber van het leger in Nederl. Oost-Indië.

— Het officiële Weener dagblad behelst thans de benoeming van den heer *von Bruck* tot minister van financiën. Het hof zal voor tien dagen den rouw aannemen wegens het overlijden van don *Carlos*.

Na de opheffing van den krijgstoestand in Hongarije, is ook de vrijheid der Evangelische kerken aldaar door ministeriëel aanschrijven zeer vermeerderd. Tot verdere regeling dezer aangelegenheid zal, zegt men, eene synode bijeengeroepen worden.

[illegible] tot eene derde beraadslaging over het financiële wetsontwerp, strekkende tot weigering van de bewilliging der uitgaven voor den rijksraad, is den 9den Maart door het Deensche Volksthing verworpen met 57 tegen 23 stemmen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 12 Maart.

Een admiraal bij de Engelsche vloot, de graaf *Dundonald*, heeft bij het Parlement het verzoek ingediend, om voor een geheim comité te worden toegelaten, ten einde eenige door hem beraamde plannen te ontwikkelen, door de uitvoering van welke hij meent in staat te wezen om de sterkste maritieme vestingen binnen korten tijd en zonder een droppel bloeds te vergieten te bemagtigen. Sebastopol en Odessa gelooft hij alzoo in een' enkelen dag te kunnen veroveren. Jammer dat de man nu eerst met zijne vinding, voorondersteld dat die juist is, voor den dag komt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 Maart.

Groot opzien baart hier eene brochure van den abt *Laborde*. Deze was naar Rome gegaan, om zijne stem tegen de afkondiging van de *onbevlekte ontvangenis* te verheffen. Hij poogde te vergeefs den Paus te spreken; hij gaf een geschrift over de zaak aan eenige bisschoppen, waarop hem het bevel gewerd, Rome te verlaten. De abt weigerde; den 29sten Nov. had er huisonderzoek bij hem plaats; hij werd voor den raad der inquisitie gedaagd, en eindelijk naar Civita Vecchia gevoerd en op een schip geplaatst, dat naar Frankrijk vertrok. De abt geeft verslag van dit alles, zegt dat de bevolking te Rome geenszins verrukt is over de uitvaardiging van het dogma der *onbevlekte ontvangenis*, en bestrijdt dat dogma ten slotte met kracht van taal. — Bij de geestelijkheid vooral heeft dit boekske veel opzien gebaard.

— De Parijsche *Patrie* deelt eene ministeriële aanschrijving mede, die strekt om aan de dagbladen op nieuw omzigtigheid in het openbaarmaken van berigten uit de Krim in te scherpen. Zij mogen, zegt die aanschrijving, voortaan geene enkele bijzonderheid mededeelen over de sterkte, plaatsing en beweging der geallieërde troepen, noch over de plannen en middelen van aanval die aan hunne generaals worden toegeschreven; zij mogen geenen brief van militairen inhoud opnemen, die iets anders behelst dan het verhaal van een geleverden veldslag of eenig ander volbragt wapenfeit.

— De *Moniteur* behelst den tekst der tusschen Frankrijk, Engeland en Sardinië gesloten militaire overeenkomst.

— De generaal *La Marmora* heeft gisteren Parijs verlaten en zich naar Turijn begeven, om het opperbevelhebberschap over het Sardinische leger, bestemd naar de Krim, op zich te nemen.

Van den 14den. De *Moniteur* behelst een rapport van den maarschalk *Vaillant* over de organisatie van de militaire muzijk.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 Maart.

De bekende geschiedkundige, de heer *Th. Juste*, zal eerlang een belangrijk werk uitgeven, namelijk het leven van *Maria* van Hongarije, de dappere zuster van *Karel V*, welke met eene forsche hand gedurende het vierde eener eeuw de teugels van het bewind over de Nederlandsche provinciën voerde. Dit belangrijke werk zal als het ware eene inleiding zijn tot de geschiedenis van de Nederlanden onder *Philips II*, waarvan de uitgave met verlangen te gemoet gezien wordt.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 14 Maart.

In de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft heden de minister van oorlog, naar aanleiding eener vraag van den heer *Thorbecke*, geantwoord, dat het Limburgsche contingent, voor dat er een bondsbesluit tot mobilisering bestaat, niet buiten onze grenzen kan worden gezonden.

— In de zitting van gisteren zijn de beraadslagingen gehouden over de voordragt betreffende de koperen pasmunt in Indië en de aanwijzing der verdere middelen tot regeling van het muntwezen daar te lande, en is het ontwerp A aangenomen met 30 tegen 25 en ontwerp B met 31 tegen 24 stemmen.

ROTTERDAM, 10 Maart.

Naar men verneemt, is in eene op gisteren gehoudene vergadering van deelhebbers in de stoombootvaart tusschen Rotterdam en Hamburg besloten, aan deze onderneming meerdere uitbreiding te geven, en uit hoofde van het toenemend verkeer tusschen deze stad en Hamburg, ten spoedigste eene geregelde stoomboot-communicatie met genoemde haven daar te stellen. Door deze nieuwe verbinding onzer stad met het noordelijk spoorwegnet, wordt niet alleen in eene lang gevoelde behoefte voorzien, maar de daarstelling daarvan geeft een vernieuwd bewijs van den ondernemingsgeest onzer stadgenooten, welke allezins toejuiching en krachtdadige ondersteuning verdient.

'sHERTOGENBOSCH, 11 Maart.

Het water blijft hier vallende; onze stad is dan ook weder nagenoeg geheel drooggeloopen.

De rampen van den watersnood te beschrijven, is nog onmogelijk, maar hij, die daarvan getuige is, zal het jaar 1855 nooit vergeten. De handel staat geheel stil, en voor het Ned. pond boter vraagt men *f* 2 00, dat hier in gewone tijden 75 of 80 cents kost. De prijs van het brood, dat algemeene voedingsmiddel, is weder hooger dan den tot nu betaalden hoogen prijs. De aardappelen zijn slecht en de helft in koop geklommen. Datgene, wat ter markt wordt gebragt, beduidt weinig, en dit is slechts voor zoo ver de stad aangaat, maar de omtrek zweeft tusschen leven en dood.

De tijdingen uit Lith en omstreken zijn allerbedroevendst. Hartverscheurend is het verhaal van de ramp, welke den schipper *Roelof Nintels* heeft getroffen, die zijne vrouw, zijne drie kinderen en zijne moeder onder zijne oogen heeft zien omkomen, terwijl hij zelf zijne redding op eenen boom moest zoeken. Ook de vrouw van een' schippersgast, en de vrouw van een' arbeider zijn aldaar omgekomen. 36 huizen zijn aldaar totaal vernield en dit getal zal waarschijnlijk tot in de 40 toenemen.

Door de doorbraak te Dreumel alleen, om van andere niet eens te wagen, zijn twintig dorpen, eene uitgestrektheid van ongeveer 15,000 bunders bevattende, overstroomd; terwijl meer dan 1000 huisgezinnen hunne woningen moeten verlaten en voor een groot gedeelte op den dijk of andere hoogten in de open lucht verblijf houden, lijdende aan gebrek aan voedsel, deksel en zonder voeder voor het vee. Er zijn 6 menschen omgekomen en 24 huizen vernield; te Maasbommel zijn 8 huizen weggespoeld.

UTRECHT, 12 Maart.

Gisteren middag omstreeks 6 uur zijn alhier per spoortrein van Veenendaal op last van Z. M. den Koning aangebragt ruim 400 personen, die door de jongste overstroomingen van alles zijn beroofd geworden, en alsnu in de Geerte-kerk, die daartoe in zeer korten tijd doelmatig is ingerigt, huisvesting en verpleging erlangen. Bij de aankomst dier ongelukkigen was eene talrijke schare bijeengestroomd om van hare deelneming te doen blijken, en het zal wel niet behoeven gezegd te worden, dat alle omstanders diep bewogen waren, en bij weinigen het oog niet vochtig werd op het zien van die schare behoeftigen, zoowel mannen als vrouwen, ouden van dagen en kinderen, en mannen in de kracht huns levens. Alle deze personen behooren tot diegenen welke in de kerk te Veenendaal waren opgenomen, en die letterlijk van alles zijn beroofd en in de laatste dagen groot gebrek hadden geleden. Diepe droefheid teekende zich op aller gelaat en was in aller houding en handelingen merkbaar. Onder hen zag men hier eene moeder met haren dooden zuigeling in de armen geklemd, dáár een grijsaard die door twee lotgenooten ondersteund werd; elders een man die aan zijne smart moest lucht geven en door luide jammerklagten de omstanders tot tranen bewoog. — Doch waar zouden wij eindigen, indien wij al de ellende wilden afschilderen, die zich hier openbaarde.

Tegen 7 uur in de Geerte-kerk aangekomen, vonden zij aldaar een' maaltijd toebereid van zuurkool met spek, die zeer zeker zal gestrekt hebben om hun ligchamelijk lijden, waaraan zij sedert eenige dagen ter prooi waren, eenigermate te lenigen.

Heden wordt alhier van Veenendaal teruggverwacht een detachement infanterie, onder bevel van de kapitein *Herbich*. Naar men wil, zou hunne terugkomst een gevolg zijn van de te Veenendaal heerschende schaarschte aan de eerste levensbehoeften.

Uit een' brief dd. 10den Maart, voorkomende in de *Amst. Ct.*, blijkt, dat *vierduizend personen*, uit de overstroomde streken bij Veenendaal en elders gevlugt, zonder huisvesting en brood waren, aan onbeschrijfelijke ellende ter prooi. Ziekte en dood zijn de treurige gevolgen van schrik, angst en ontbering. De groote menschenmassa die in de kerk aldaar als eene toevlugt was opeengehoopt, is van alles beroofd. Den 9den werden twee lijken uit de kerk gehaald. Onder de ongelukkigen bevond zich eene moeder, die reeds zeven kinderen in de golven had zien omkomen, en aan wie ook een zuigeling door eene golf werd van het hart gescheurd.

Uit Amersfoort schrijft men van den 12den: Sedert eergisteren is eene groote verandering in den stand van het water. Zoo als te voorzien was, is het van de tusschen den Slaperdijk en Amersfoort gelegen dorpen van lieverlede herwaarts opgekomen en hoofdzakelijk van gisteren voormiddag 9 tot heden avond 6 uur 1.18 el boven A. P. gewassen, zoodat de aan stadsgrachten aanwezige tuinen reeds grootendeels onderstaan. Op sommige lage plaatsen in de stad is men van regeringswege bezig met het maken van kistingen, om des noodig, het water te keeren, terwijl ook, naar wij vernemen, doeltreffende maatregelen genomen zijn voor het geval onverhoopt bewoners van kleinere huizen bijstand noodig hebben. Een ontzaggelijke afvoer van water in de Eem heeft hier plaats, ten gevolge waarvan die rivier buiten hare oevers getreden, de bijgelegene landerijen overstroomt, eene omstandigheid, waardoor de ontvangst van den aanvoer des te gemakkelijker wordt. Bij de tegenwoordige windstilte en Z. O. rigting vertrouwt men, dat het opkomende water zich spoedig in de Zuiderzee zal kunnen ontlasten.

ARNHEM, 12 Maart.

Heden morgen is deze stad voorbij gevaren eene stoomboot van de Nederlandsche maatschappij, komende van Keulen en gaande naar Rotterdam. Gisteren avond is eene stoomboot der Dusseldorpsche maatschappij van boven alhier aangekomen.

De Neder-Rijn en Lek zijn thans geheel van ijs bevrijd en het dijkleger is opgebroken. Ook de IJssel, benevens de IJsselmonden, zijn van het ijs verlost. Men is op dit oogenblik de verschillende doorbraken bezig die te digten of te beringen.

GRONINGEN, 15 Maart.

Bij besluit van den commissaris des Konings van den 13den is, ten gevolge van het overlijden van den kolonel J. J. C. Maschek, de tijdelijke waarneming der functiën van militiecommissaris in deze provincie opgedragen aan het lid der provinciale staten, jonkh. mr. R. A. Quintus, te Faan, gemeente Oldekerk, heen ter tijd door Zijne Majesteit in de vervulling der bestaande vacature zal zijn voorzien.

Wijders is bij besluit van den 13den de tijd der opening van de 2de, 3de en 4de zittingen van den militieraad in deze provincie, zitting houdende te *Groningen*, voor de ligting van dezen jare bepaald als volgt: de *tweede* zitting op Maandag den 26sten dezer; de *derde* zitting op Donderdag den 5den April en de *vierde* en laatste zitting op Dingsdag den 1sten Mei.

— Men verneemt, dat bij besluit van gedeputeerde staten dezer provincie van heden, aan den heer J. Roegholt, boekhouder van de waag en het boterhuis alhier, provisioneel is opgedragen de waarneming der betrekking van inspecteur der botervaten.

— Heden morgen te tien uur werd het stoffelijk overschot van den gepensioneerden kolonel Maschek, wiens afsterven wij in ons vorig nommer meldden, op eene hoogst eenvoudige wijze ter aarde besteld. Gevolgd door een drietal koetsen, waarin zijn zoon en vrienden des overledenen, benevens onderscheidene hoofdofficieren en officieren gezeten waren, werd het lijk verder bij de Noorderbegraafplaats ontvangen door officieren van onderscheidene korpsen. Vier hoofdofficieren hielden de slippen van het lijkkleed. Diepe stilte heerschte bij de schare, uit onderscheidene standen, die het graf omringde, toen de zoon van den overledene met groote aandoening de eerste aarde op het graf zijns vaders wierp, welk voorbeeld door vele der aanwezige militaire en burgerlijke vrienden werd gevolgd.

— Woensdag is door de regtbank alhier veroordeeld de persoon van H. J. R. tot gevangenisstraf voor den tijd van een jaar en in de kosten, ter zake van diefstal gepleegd den 16den Januarij j.l. aan het Boterdiep, reeds vroeger vermeld in no. 10 van ons dagblad.

Mede is op dien dag door de regtbank veroordeeld een kuipersknecht, genoemd Nicolaas van Moorsel, tot gevangenisstraf voor den tijd van twee jaren en in de kosten, wegens het gedurig arglistig wegnemen van verschillende houten ijzerwaren, toebehoorende aan zijnen meester, bij wien hij als knecht voor loon in dienst was, en welke goederen in diens werkplaats aanwezig waren. Deze persoon staat zoowel hier als elders zeer ongunstig bekend.

— Op den 12den dezer zijn in tegenwoordigheid van den heer burgemeester en de rijks-veeartsen J. C. Bilroth en P. Werkman, respectivelijk te *Noordhorn* en *Leens*, drie van besmettelijke longziekte verdachte runderen van den landbouwer J. G. Rozema, te *Grootegast*, afgemaakt, waarbij is gebleken, dat zij in erge mate door de besmettelijke longziekte waren aangetast; *twee* anderen zijn wederom als verdacht van aan de ziekte lijdende van de schijnbaar gezonden afgezonderd.

— Met een bijzonder genoegen nemen wij het volgende berigt door dr. Stellwag in het *Wochenbl. der Zeitsch. der k. k. Gesells. der Aertze zu Wien*, over eenen onlangs overleden stadgenoot geplaatst, over:

„Met diep leedwezen vernemen wij uit onmiddellijke berigten van Groningen den dood van dr. A. Cramer, den ontdekker van het proces, dat aan de accommodatie-veranderingen van het oog ten gronde ligt, en gedurende vele tientallen van jaren een onderwerp van de ijverigste onderzoekingen der meest bekende en geniaalste physiologen en physici geweest is, zonder dat eenige bevredigende oplossing werd gevonden. Door het overbrengen van het accommodatie-proces op het gebied der onmiddellijke waarneming en door het mogelijk maken van metingen is voor het vervolg een nieuw veld voor de physiologische en pathologische optica geopend, welke bij zorgvuldige bebouwing, binnen kort de heerlijkste vruchten zal opleveren, en daarmede aan den naam van Cramer eene duurzame plaats zal verzekeren in den eersten rang van mannen, die zich in ophthalmologie verdienstelijk hebben gemaakt. Daarom mogen wij thans niet nalaten aan de nagedachtenis van den te vroeg overledene, een woord vol weemoed te wijden. Wij gevoelen ons daartoe te meer verpligt, daar de heerlijke ontdekking van Cramer tot heden weinig in Duitschland erkend werd, en slechts door eenige physiologen daaraan aandacht werd geschonken; en toch staat Cramer's Ophthalmoskoop waardiglijk den Oogspiegel van Helmholtz ter zijde, beide strijden om den voorrang, en eerst de toekomst zal leeren, aan welk dier instrumenten de palm toekomt, welke het diepst in de wetenschap ingrijpt. Aan de verdiensten zij de kroon toegekend!"

— Uit *'s Hage* wordt ons geschreven, dat de Kamer heden vooreerst weer hare laatste openbare zitting houden zal en dan met reces naar huis zal gaan. Het sectie-werk is aanvankelijk afgeloopen; behalve dat in de afdeelingen nog niet behandeld is het ontwerp regelende het beheer en de verantwoording der koloniale geldmiddelen, onlangs eerst door de Kamer ontvangen. Van al het andere zijn of worden de voorloopige verslagen opgemaakt. Men verwacht dat ook alle commissiën van rapporteurs heden hun werk zullen hebben afgedaan, behalve die omtrent het lager en middelbaar onderwijs, die zeker niet uiteen zal gaan, vóór haar verslag kan worden opgesteld. De behandeling der postwet, van het uitwateringskanaal van Grave naar den Amer, van de voorstellen tot afschaffing van accijnsen, 't zij op 't gemaal in 't algemeen, 't zij op de rogge, 't zij op de brandstoffen, het tonnegeld, van de wet op de vennootschappen, veeartsenijkunst en andere, zal dus tot na het reces blijven uitgesteld. De antwoorden der regering op de voorloopige verslagen van die ontwerpen moeten nog niet bij de Kamer ingekomen zijn.

— Ten opzigte van de miliciëns en plaatsvervangers der ligting van 1853, die zich thans onder de wapenen bevinden, is door den minister van oorlog bepaald, dat deze *niet* met verlof zullen worden gezonden op het tijdstip der opkomst van die der ligting van 1854, maar successivelijk, naar gelang de plaatsvervangers van dit jaar, en de intusschen aan te nemen vrijwilligers, hunne dienst zullen kunnen waarnemen; dat evenwel alle miliciens en plaatsvervangers der ligting 1853 vóór of uiterlijk op den 5den Julij a.s. in het genot van groot verlof moeten worden gesteld.

— In de bijeenkomst van den gemeenteraad van *Haarlem* van den 9den zijn de beraadslagingen over het nieuwe belastingstelsel voortgezet, en wel, over de grondslagen voor den in te voeren hoofdelijken omslag, welke, ten gevolge van de afschaffing van de belasting op de brandstoffen, de aanzienlijke som van *f* 64,788 zal behooren op te leveren. Door onderscheidene leden werden bedenkingen geopperd tegen het aannemen der huurwaarde als eenigen grondslag voor eenen hoofdelijken omslag. Volgens hen, verbiedt art. 243 G. W. het als zoodanig aannemen van een of meer grondslagen der personeele belasting.

Ook de voorzitter heeft bezwaren geopperd tegen den voorgestelden maatstaf, en heeft de huurwaarde alleen geenszins kunnen aannemen voor eene billijke berekening van het inkomen der bewoners. Hij voer zich zoude de voorkeur geven aan het daarstellen voor den omslag van b. v. een tiental klassen, met bepaling, dat de ingezetenen zelven zouden behooren te verklaren, in welke dezer klassen zij moesten worden aangeslagen. Op deze wijze zoude men, naar zijn inzien, allen dwang vermijden, en geene aanleiding geven tot het blootleggen van het vermogen der belastingschuldigen, waarvan men over 't algemeen zoo afkeerig is. Wijzende op de zedelijkheid des volks, en ook op de zucht om vermogender te willen schijnen, dan men is, zoude men, naar zijn oordeel, geen gevaar loopen, dat het verschuldigde te zeer zou worden ontdoken.

Dit denkbeeld heeft bij vele leden bijval gevonden, zoodat men heeft gewenscht, dat in dien zin een amendement op de voordragt der financiële commissie zou worden ingediend. Door den heer *Brink* is dan ook een voorstel gedaan, inhoudende dat de belastingschuldigen zullen worden verdeeld in zeven klassen, met eene trapswijze vermenigvuldiging van de huurwaarde der door hen bewoonde huizen, als blijkbaar een goeden maatstaf opleverende van de kosten der bewoning, den uiterlijken staat der bewoners en van hunne vertering, en alzoo van het belastbaar en voor de vertering bestemde inkomen, — doch met eene gelijke percentswijze heffing van de alzoo verkregene uitkomsten.

De beraadslagingen over dit onderwerp zullen Woensdag worden voortgezet.

— De Britsche regering heeft, onder dagteekening van den 9den dezer, ter kennis van Z. M. gezant te Londen gebragt, dat de blokkade van den Donau den 18den Februarij j.l. is opgeheven, doch dat Engelsche en Fransche oorlogsvaartuigen voor de mondingen dier rivier zullen blijven kruisen en zich meester maken van de schepen, die met oorlogecontrabande bevracht zijn.

Algemeene Koninklijke Landbouw-vereeniging.

Men zal zich herinneren, dat op den 20sten en 21sten April van het vorige jaar in eene bijeenkomst te 's Gravenhage, door Z. M. den Koning met eene aanspraak geopend, het denkbeeld werd ontwikkeld van eene algemeene landbouw-vereeniging, om daardoor den band tusschen de verschillende in ons land aanwezige inrigtingen van landbouw des te inniger te hechten, en dat toen ook voorloopige statuten zijn aangenomen als grondslagen, waarop aan Z. M. den Koning kon worden voorgesteld, de oprigting der vereeniging te bevorderen. Het onderwerp was nieuw, de leden der bijeenkomst, waartoe ook uit deze provincie waren opgekomen, hadden de instellingen van landbouw, waartoe zij behoorden, niet kunnen raadplegen; hun gevoelen kon dus slechts voorloopig en persoonlijk zijn. Dit gaf aanleiding dat het onderwerp eerst bij die instellingen zelve is overwogen, 't geen ten gevolge had, dat algemeen blijken van toejuiching, behoudens evenwel sommige aanmerkingen en wijzigingen in voormelde statuten, zijn gegeven.

Dezer dagen nu is aan die verschillende instellingen ter bevordering van landbouw in ons Vaderland eene circulaire gerigt, waarbij zij worden uitgenoodigd, haren president en secretaris te magtigen tot eene algemeene bijeenkomst op het Huis ten Bosch, te 's Hage, in de eerste helft van Mei e k., ter vestiging der Algemeene Koninklijke Vereeniging van Landbouw.

Moge die bijeenkomst, welke tevens de algemeene eerste jaarlijksche vergadering der vereeniging zal zijn, reeds terstond ruimschoots vruchten dragen en beantwoorden aan het doel, dat zich de koninklijke beschermer van den landbouw daarvan heeft voorgesteld.

Graanhandel van Odessa.

De graanhandel van Odessa, (dat sedert de stichting in 1794 zich spoedig tot de aanzienlijkste zee- en handelstad van zuidelijk Rusland verheven heeft) wordt, gelijk men weet, tegenwoordig zeer gedrukt, 't geen zich o. a. laat afleiden uit eene vergelijking van de prijzen der tarwe aldaar op het einde van het vorige jaar met den laatsten Dec. van het daar voorgaande, die tot elkander stonden als 1 tot 3. Wat evenwel minder de opmerkzaamheid heeft getrokken is dit, dat, wanneer ook al genoemde haven in April weder mogt geopend worden, waarschijnlijk geen korenuitvoer van eenig belang spoedig van daar kan worden te gemoet gezien. Op het oogenblik bedraagt de disponibele voorraad in Odessa misschien naauwelijks 100,000 tschetw., en het zou langen tijd moeten duren, voor dat grootere, voor den uitvoerhandel in aanmerking komende hoeveelheden uit de streken van productie kunnen worden aangebragt. Twintig mijlen in het rond produceert de grond aldaar niets, en hare hoofdaanvoeren trekt die haven uit landstreken, die minstens 30 à 50 mijlen ver afliggen. Het transport is zeer moeijelijk en wordt van de Poolsche provinciën, die hier vooral in aanmerking komen, op kleine met een paar ossen bespannen karren van de ruwste bewerking bewerkstelligd. Vooral in de maanden Junij en September komen deze karren in onafzienbare treinen naar Odessa, waar de lading terstond op de zolders gebragt wordt, om eerst van daar uit in de zeeschepen te worden overgebragt. De wagenrei, die zeer langzaam door de met stof bedekte straten der stad naar de zolders en na volbragte aflading in tegenovergestelde rigting zich voortbeweegt, biedt aan het oog het beeld van eenen ketting zonder einde, die door eene machine wordt in beweging gebragt.

Gelijk bekend is, bestaan de beide hoofdsoorten, die Odessa uitvoert, in Kubanca (harde) en Azemaïa (zachte) tarwe, van welke de eerste voornamelijk naar het zuiden van Frankrijk en de Italiaansche havens vervoerd wordt, terwijl de laatste in de eerste plaats naar Engeland gaat. Behalve de Poolsche provinciën, waartoe hier ook Podolië moet worden gerekend, zenden ook de Donau-vorstendommen een deel van hunnen oogst naar Odessa, en wel in opene ligters, die hunnen gevaarvollen togt zelden ten einde brengen zonder aan de lading minder of meer averij aan te brengen. Eindelijk komt nog koren van Cherson en uit de noordelijke provinciën; doch deze toevoeren zijn onbeduidend in vergelijking van het quantum, 't welk per as wordt aangebragt.

De toestand der openbare landwegen moet dus bij Odessa's aanvoeren bijzonder de aandacht tot zich trekken; doch deze kent men hier bijna niet; de steppe, welke de stad als in een' breeden gordel omgeeft, is nog in haren eersten toestand; niet zelden zinkt de kar, waarvan de plompe raderen, zullen ze geen vuur vatten, telkens moeten worden gesmeerd, tot aan de as in den grond en de voerman heeft geen geringe moeite om paard en wagen weder in beweging te brengen. Gelijk deze voerman reist, hebben ook zijne voorgangers gereisd, zoolang de tarwe in Rusland groeit; alles is hier zoo als nog voor duizend jaren. De Londenaar, die bij zijn ontbijt de Azemaïa, in een smakelijk broodje omgewerkt, nuttigt, droomt er weinig van, hoeveel moeite het gekost heeft haar door de steppe te brengen. In verhouding tot de moeite en den tijd, die aan het transport besteed wordt, zijn de kosten niet groot; op een afstand van 40 mijlen, de gemiddelde afstand, zijn ze gewoonlijk niet hooger dan 1½ Z. Roeb. per tschetw., schoon ze soms tot 2½ Z. R. zijn gestegen. Vroeger moet de vracht nog goedkooper zijn geweest.

Paardenvleesch als voedingsmiddel.

De heer *J. Geoffroy de St. Hilaire* te Parijs heeft in zijn cursus voor de natuurlijke geschiedenis twee voorlezingen aan het paardenvleesch als een goed voedingsmiddel gewijd. Hij toonde aan, dat *Buffon* in eene groote dwaling verviel, toen hij het paardenvleesch een middelmatig voedingsmiddel noemde. Het paard voedt zich hoofdzakelijk met plantenkost, even als de os en het schaap. De oude Duitschers aten op feestdagen het vleesch van witte rossen, die zij aan Wodan geofferd hadden, en de hippophagie (het eten van paardenvleesch) heerschte in het Germaansche Noorden tot op de invoering van het Christendom. Paus *Gregorius III* verbood in de 8ste eeuw het eten van paardenvleesch als onrein en afschuwelijk. Het paardenvleesch wordt in Opper-Azië door de Heidensche volken nog steeds met smaak gegeten. Te Koppenhage ontstonden gedurende de belegering van 1807 de eerste vaste paardenslagerijen en er bestaat nog eene zoodanige inrigting onder het opzigt van de veeartsenijschool. Ook gedurende de groote Napoleontische oorlogen maakte dr. *Larrey* bij het verplegen der zieken dikwijls en met goed gevolg gebruik van paardenvleesch; zoo ook in Catalonië, in Zee-Alpen en vooral in Egypte.

Papier uit hout.

De hooge papierprijzen hebben ook het vernuft van den Amerikaan gescherpt, en het is aan de onovertreffelijke Yankee-speculatie gelukt uit hout een papier te maken, dat ten opzigte van de gladheid en stevigheid het tegenwoordige papier uit lompen overtreft. Het Albany *Journal* is reeds op uit hout vervaardigd papier gedrukt en de uitvinder van hetzelve, mr. George W. Beardsley, belooft zijne uitvinding op eene groote schaal te zullen aanleggen en goedkoop papier te leveren.

Over den tijd om te zaaijen.

Volgens genomen proeven, schijnt het voordeeliger te zijn, tegen den avond dan des morgens te zaaijen, in welk geval men de zaden den nacht over onbedekt laat liggen, terwijl men ze met den daauw bevochtigd, des morgens onder-egt. Ten eerste komt het zaad hierdoor eenige dagen vroeger op, groeit het spoediger en is in drooge jaargetijden 8 of 10 dagen vroeger rijp, terwijl hetzelve van de vogels verschoond blijft; ten tweede, krijgt het graan volgens deze wijze langer aren en zwaarder korrel; ten derde wordt het koolzaad niet zoo zeer door de zoo schadelijke aardvlooijen afgevreten.

Letternieuws.

Mentor, de getrouwe leidsman en raadgever voor landverhuizers, die naar Noord-Amerika willen vertrekken, door M. D. Teenstra. Te Groningen, bij J. Oomkens, J.z.

Bij de steeds toenemende zucht, die zich onder onze landgenooten en niet het minst onder de inwoners onzer provincie openbaart om den geboortegrond met al zijn lief en leed vaarwel te zeggen, ten einde aan gindsche zijde des oceaans een, naar velen hopen, beter middel van bestaan te vinden, kan de verschijning van bovenstaand werk, wanneer het althans aan den titel beantwoordt, gezegd worden eene behoefte te zijn. Niet dat het [illegible] Amerika's aardrijkskundigen, staatkundigen of staathuishoudkundigen toestand, maar deze zijn vèelal van te uitgebreiden omvang, dan dat ze door het meerendeel der landverhuizers kunnen worden aangeschaft. Deze verlangen een' beknopten en goedkoopen gids, „niet alleen met betrekking tot de uitrusting en het doen der reis, maar ook wat betreft de geschiedkundige hoofdzaken der Vereenigde Staten, benevens hunne aardrijkskundige ligging, staatkundige verdeeling en den rijkdom van hunnen bodem, alsmede den volkshuishoudkundigen toestand van Amerika." Omtrent dit alles nu kunnen zij de noodige raadgevingen, inlichtingen en opmerkingen in dat werk vinden, voor een deel geput uit brieven van geloofwaardige landverhuizers, die zich ginds voor korter of langer tijd hebben gevestigd. Wij vertrouwen dat velen van hen zich van dit werk zullen bedienen; de meerdere kennis, die zij er door opdoen, zal hun de kleine uitgave ruimschoots vergoeden. Doch ook aan anderen die niet naar de Vereenigde Staten willen vertrekken, maar zich toch meer met dat land en volk wenschen bekend te maken, zal dit nieuwe product van den onvermoeiden schrijver niet ongevallig zijn.

INGEZONDEN STUKKEN.

Bedenkingen tegen het ontworpen Reglement voor de Diakoniën der Nederlandsche Hervormde Kerk.

Als de aandacht en de belangstelling van den Courantlezer niet bij uitsluiting is gevestigd op de groote Europesche belangen, dan roep ik thans die belangstelling in voor eene zaak, die tot heden de publieke aandacht nog te weinig schijnt te hebben getrokken.

Het is de zaak der *kerkelijke armverzorging*, zooals die geregeld is bij het *Algemeen Reglement* voor de Diakoniën der Nederlandsche Hervormde kerk.

Dit Reglement is, blijkens berigt van de Algemeene Synode, d.d. 5 September 1854, voorloopig door de hooge kerkvergadering aangenomen en sedert aan de respective kerkelijke besturen verzonden, ten einde de consideratiën, die zij hebben zullen, daarop in te winnen.

Is bij de wet tot regeling van het armbestuur, de zoo lang miskende vrijheid en onafhankelijkheid der instellingen van kerkelijke weldadigheid onverlet gebleven, zoodat de kerk geheel vrij en zelfstandig de verzorging harer armen kan regelen, — de veelbeteekenende vraag blijft nu over: *hoe* die kerkelijke armenzorg *geregeld* zal worden.

Terwijl wij gaarne hulde doen aan het vele goede, in het voorloopig aangenomen Reglement op de Diakoniën vervat, kunnen wij nogtans de vrees niet van ons weren, dat de toepassing van dit Reglement, in plaats van de armenverzorging van lieverlede *tot het gebied der kerk* terug te brengen, juist *de burgerlijke armenzorg* zal bestendigen, zoo niet uitbreiden.

Wat ons hoofdzakelijk tot het uiten van die vrees aanleiding geeft, is *de wijze* waarop *het onderstandsdomicilie* bij het Reglement is geregeld.

Art. 3 bepaalt ten dien aanzien: „elke diakonie zorgt voor de „behoeftigen, *die in het kerkelijk ressort van hare gemeente wonen.* „Het is diakenen vrijgelaten, aan behoeftigen, die zich tijdelijk in „hunne gemeente ophouden, alsmede ook aan de zoodanigen, die, „vroeger tot haar behoord hebbende, nu elders gevestigd zijn, onder„steuning te verleenen."

De kerkelijke wet neemt derhalve *een' anderen grondslag* der armenverzorging aan, wat het onderstandsdomicilie betreft, dan de burgerlijke wet op het armbestuur: bij deze is *de geboorteplaats* aangenomen, bij gene *de woonplaats*.

Wij behoeven hier niet te onderzoeken, welk stelsel, op zich zelf beschouwd, de voorkeur verdient, maar wenschen alleen te doen uitkomen, dat gemis aan eenheid bij het aannemen van het onderstands-domicilie door de kerkelijke en door de burgerlijke wet, eene verwijdering en botsing zal doen geboren worden, die de onafhankelijke kerk waarlijk niet behoeft uit te lokken.

Door het bijbrengen van eenige gevallen van armenbedeeling, die zich dagelijks in eene diakonie-administratie voordoen, zullen wij de noodlottige verhouding, die ons dreigt, ontwikkelen.

Iemand, elders geboren, vervalt tot armoede te A. Hij wendt zich tot de diakonie: wat zal deze nu doen?

Zij volgt de kerkelijke wet op, zij vraagt niet: waar zijt gij geboren? maar zij ondersteunt den hulpbehoevende, als wonende in het ressort der kerkelijke gemeente.

Maar wat gebeurt er? Eenige dagen later komt er bij het gemeentebestuur van A. berigt van de opname in bedeeling van een te A. geboren, en zulks uit de fondsen van eene andere burgerlijke gemeente.

Wat zal nu de diakonie doen? Zal zij nu ook deze kosten dragen en den armlastige, omdat hij te A. is geboren, in bedeeling overnemen?

Dat zou voorwaar een dubbele last worden, want als de diakonie binnen den kring harer gemeente ondersteunt, zonder naar de ge-

boorteplaats te vragen, dan mag zij van den anderen kant niet bezwaard worden met de armenzorg voor hen, die elders wonen doch in hare gemeente zijn geboren.

Inderdaad, hoe vreemd het klinke, de stelling is niettemin waar: hoe getrouwer eene diakonie binnen den kring harer gemeente bedeelt, en zich derhalve rigt naar de kerkelijke wet, hoe noodlottiger dit worden zal voor de uitbreiding van het burgerlijk armbestuur!

Als eene diakonie, zonder naar de geboorteplaats te vragen, allen in de kerkelijke gemeente ondersteunt, die zulks behoeven, en derhalve hare bedeeling ook tot het groot aantal elders geborenen uitstrekt, dan is zij getrouw in hare roeping.

Maar dan zal ook het burgerlijk bestuur van die gemeente niet redelijkerwijs van haar kunnen vorderen (van *regt* is hier geen sprake) dat zij ook de in hare gemeente geborene, doch *elders* armlastig gewordene personen ondersteune, hetzij door de elders aangewende kosten te betalen, hetzij door de in onderstand opgenomenen naar de geboorteplaats te laten overkomen.

De burgerlijke gemeente wordt dus met deze armenzorg bezwaard, *juist omdat* de diakonie hare kerkelijke pligten betracht.

Het omgekeerde is natuurlijk even waar: hoe meer verwaarloozing van het kerkelijk Reglement, hoe minder botsing en verwarring, hoe minder vrees dat de burgerlijke armenzorg zal toenemen.

Laat ons nog eens hetzelfde geval voorstellen.

Iemand, *elders* geboren, vervalt tot armoede te A. en vraagt van de diakonie ondersteuning.

De diakonie zegt: „Gij woont wel binnen onze kerkelijke gemeente en ons kerkelijk Reglement schrijft ons wel voor dezulken te ondersteunen, doch vervoeg u bij het gemeentebestuur, en zie dat gij voorloopig ondersteund wordt ten laste van de gemeente waar gij geboren zijt.

Hij doet het, en het gemeentebestuur maakt geen bezwaar, want de hulp is van onvermijdelijken aard, en eene andere burgerlijke gemeente — de geboorteplaats — moet de kosten dragen.

Men werpe ons niet tegen: de burgerlijke gemeente, op wie het voorschot van den onderstand verhaalbaar is, kan met hare diakoniën plaatselijke schikkingen maken, volgens art. 46, 3°, der wet op het armbestuur.

Want tot het sluiten van eene soortgelijke overeenkomst zou *dan alleen* de diakonie kunnen en mogen toetreden, wanneer hare kerkelijke wet *de geboorteplaats* als onderstands-domicilie aannam.

Bij het aangaan van dergelijke contracten ligt dus tot grondslag: verwerping van het eigen beginsel bij het kerkelijk Reglement voorgeschreven, en daarentegen omhelzing van het beginsel bij de burgerlijke wet aangenomen.

En al vond *dit* ook weinig bezwaar, grooter en onevenrediger last zoude het voor eene diakonie zijn, iets bij wege van plaatselijke schikking bij te dragen tot de ondersteuning van elders opgenomenen, die in hare gemeente geboren zijn, terwijl zij zelve niemand afwijst en mag afwijzen, ook al is zijne geboorteplaats elders.

Maar — vraagt men welligt — is dan de Synode onbewust van de natuurlijke gevolgen die uit den strijd tusschen het onderstands-domicilie naar de burgerlijke wet, en het onderstands-domicilie volgens het kerkelijk Reglement zullen voortvloeijen?

Verre van daar. Want bij eene aanschrijving van den 11den September 1854, en derhalve weinige dagen na de verzending van het ontworpen Reglement voor de diakoniebesturen, heeft de Synode zich gewend tot de kerkeraden en de collegiën van diakenen, onder anderen met dit dringend verzoek:

„Dat diakenen, zooveel mogelijk, al de behoeftigen, die tot hunne „gemeenten behooren, in hunne verzorging doen deelen, en daar„door voor den braven noodlijdende de ongelegenheid voorkomen, „die voor hem zou kunnen voortspruiten uit het verschil van on„derstands-domicilie, dat er tusschen de kerkelijke en staatsarmen„zorg bestaat; eveneens, dat zij ten zelfden einde, zooverre althans „hunne middelen hiertoe strekken, zich hulpvaardig en welwillend „betoonen, wanneer het gebeurt, dat het burgerlijk bestuur in het „belang van behoeftigen, die wel elders woonachtig, maar in hunne „gemeente geboren zijn, hunne welwillendheid inroept."

Hulpvaardigheid en welwillendheid! Intusschen hebben wij gezien dat de beoefening van deze deugden ten nadeele uitloopt van de diakonie, die zoo doende een' dubbelen last torscht, en zeker in de minste gevallen genoegzame middelen kan erlangen om op dien weg der hulpvaardigheid en der welwillendheid voort te gaan.

En wat nog erger kwaad ons voorkomt: deze deugden kunnen niet anders beoefend worden dan door de beginselen te verloochenen, bij de kerkelijke wet gehuldigd; zij leiden er toe om, naar verkiezing, tweederlei domicilie van onderstand aan te nemen, beide het kerkelijke en het burgerlijke, die der woonplaats en die der plaats van geboorte.

Maar waartoe dan eene *wet*, die bindt en gehoorzaamd moet worden? Neen, liever geheel geene wet, dan eene wet die men naar goedvinden kan ter zijde stellen, dat is, overtreden; liever *geene* regeling van de kerkelijke armenzorg dan eene regeling, die u iederen dag in botsing brengt met burgerlijke besturen, eene botsing, die alleen te voorkomen of weg te nemen is door de kerkelijke wet te verwerpen en het burgerlijk gezag, voor welks inmenging men anders zoo uitermate bevreesd is, in zijne voorschriften van armenzorg te volgen.

Het is daarom, naar ons inzien, te betreuren, dat de kerkvergadering geene termen heeft gevonden om haar eigen inzigt betreffende het onderstands-domicilie *op te offeren* en dat der staats-armenzorg te volgen.

De voorkoming van het kwaad, uit botsing van strijdige beginselen voortvloeijende, was zeker dit offer wel waard.

Dat het diakonie-reglement van 1852 een gelijk beginsel huldigde, is welligt te verklaren uit het gevoel van miskenning, door het wets-ontwerp op het armwezen van het ministerie THORBECKE opgewekt.

Maar nu de Regering de vrijheid en zelfstandigheid der instellingen van kerkelijke liefdadigheid heeft geëerbiedigd, en de Synode hare hooge ingenomenheid met de beginselen dier wet openbaart, nu mag men wel vragen: welke zwaarwigtige redenen er kunnen bestaan om de opgevatte zienswijze niet te laten varen.

Nog bestaat echter de mogelijkheid dat dit voorloopig aangenomen Reglement wordt gewijzigd; maar daartoe is het pligt, te protesteren tegen het beginsel van het onderstands-domicilie, gelijk het in het ontwerp is opgenomen.

Ieder kerkeraadslid, dat geroepen wordt zijn gevoelen kenbaar te maken, bedenke met ernst en bedachtzaamheid, welke de gevolgen van de aanneming zullen zijn, en late zich niet verblinden door den valschen waan dat er genoeg gedaan is voor de kerkelijke armverzorging, wanneer slechts de kerkelijkheid der kerk van het staatsgezag is gewaarborgd.

OMLANDUS.

Aan de Redactie der Groninger Courant.

In no. 25 van uwe Courant komt een artikel voor over turfgas, waarop ik gemeend heb het volgende te moeten bemerken:

Zooals het artikel daar ligt, heeft het wel eenigzins den schijn, alsof het eene nieuwe uitvinding ware, dat gas uit turf kan worden getrokken, en toch is die bereiding reeds voor 35 jaren in Dublin en later op meer andere plaatsen in het groot in practijk gebragt, doch ook weder opgegeven, omdat, in tegenspraak met het gezegde in bedoeld artikel, dit gas, hoewel het in groote hoeveelheid kan worden verkregen, te weinig lichtgevend vermogen heeft en daardoor onbruikbaar werd bevonden. Dat lichtgevend vermogen kan vermeerderd worden door vermenging met gas van hars, olie, vet en dergelijke, dat op zich zelf te rijk is en daardoor ligtelijk niet afzet; maar hierdoor wordt het turfgas te kostbaar om tegen het gebruik van steenkolengas te concurreren.

Ruim een jaar geleden is in Engeland door de heeren KOECHLIN, DUCHATEL en DE PERPIGNA een octrooi genomen op eene nieuwe bereiding van gas uit turf. Zij bezigen de teer, verkregen bij de destillatie van turf, om daaruit een gas van sterk lichtgevend vermogen te maken, het daarmede het eigenlijke turfgas wordt gemengd om gas van gemiddelde kwaliteit te bekomen; maar of men dat doel naar wensch bereikt heeft, zal eerst later blijken.

Het is bekend, dat teer een zeer goed gas geeft, doch aan de bewerking, vooral in het groot, zijn vele belangrijke moeijelijkheden verbonden, getuige het groot aantal voorgeslagen middelen om die bezwaren te overwinnen, welke echter geen van alle aan het doel hebben beantwoord.

Of de gasbereiding uit turf te Meaux op den duur zal voldoen en de fabrijk rekening zal maken, zal waarschijnlijk eerst later blijken, en daar er bij mij nog groote twijfel bestaat of van turf deugdzaam gas tegen behoorlijken prijs kan worden gefabriceerd, zoo acht ik de navolging niet raadzaam, voor dat door de wetenschap en doelmatig ingestelde proeven over dit onderwerp meerder licht zal zijn verspreid.

GRONINGEN, 10 Maart 1855.

Dr. S. J. VAN ROIJEN.

Een recept uit de Groninger Courant van den 8den Mei 1796.

Een burger in deze stad lang gesukkeld hebbende, heeft daarbij dikke, zuchtige beenen gekregen — zelfs de waterzucht over het geheele ligchaam, en daar de apotheek geene geneesmiddelen tot herstelling op te geven had, is hem door een' Franschen doctor het gebruik der bladeren van zwarte aalbessenboomen, getrokken als thee, zijnde als een geneesmiddel in Frankrijk tegen de waterzucht bekend, en aldaar, gedroogd, in de apotheken onder den naam van cassise te bekomen, ten hoogsten aangeprezen.

Ook heeft hij toen een' Franschman gesproken, die eenige jaren zwaar de zucht had gehad, en niet alleen door die bladeren was hersteld, maar ook sedert dien tijd er geen ongemak weder van had gehad. Gemelde burger heeft nu een jaar lang, in 't eerst 2 maal 's daags en sedert een' geruimen tijd 1 maal 's daags 5 à 6 kopjes daarvan in plaats van thee gedronken — en hij is thans, door 's Heeren zegen, daarvan zoodanig hersteld, dat geene zucht in het ligchaam meer bespeurd wordt en de beenen dun zijn, ja den meesten tijd dunner dan ze sinds vele jaren zijn geweest. — Ook is zijne gezondheid geheel hersteld — moetende hij anders altijd zitten met de beenen in kussens op eenen stoel. Genoemde burger rekent zich verpligt dit berigt aan zijne medeburgers te moeten mededeelen, of dergelijke lijders met dit goedkoop en onschadelijk middel, onder Gods zegen, ook geholpen mogten worden.

Ik moet hier bijvoegen, dat hoe rijper de bladeren zijn, hoe beter. (De inzender dezes denkt, dat de bladeren het meest krachtig zijn, als ze in het volle sap geplukt en gedroogd worden.)

Wij verzoeken de redactie der *Groninger Courant*, voor deze regels eene plaats in haar mengeling, daar wij, bij ondervinding, genoemd homogeen geneesmiddel als uitmuntend kunnen aanbevelen.

Wij verzoeken de redactie der *Groninger Courant*, voor deze regels eene plaats in haar mengelwerk, daar wij, bij ondervinding, genoemd homogeen geneesmiddel als uitmuntend kunnen aanbevelen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

WEENEN, heden, 15 Maart.

De conferentiën tot herstel van den vrede zijn heden geopend en hebben daaraan de gevolmagtigden van Engeland, Frankrijk, Oostenrijk en Turkije eenerzijds en die van Rusland anderzijds deelgenomen.

KONSTANTINOPEL, 9 Maart.

Door de Porte worden toebereidselen gemaakt tot de ontvangst van Keizer *Napoleon*, wien men hier stellig verwacht.

Te Schumla worden twee regementen Turksche kozakken georganiseerd en worden daarin vele Polen opgenomen.

LEGERKAMP VOOR SEBASTOPOL, 6 Maart.

De verbondenen zijn begonnen met het werpen van congrevische pijlen op de vesting, waardoor op onderscheidene punten brand gesticht is. De belegeringswerken worden met vernieuwde kracht voortgezet. De dood van Keizer *Nikolaas* is alhier bekend geworden.

(Dit berigt maakt geene melding van het hevig gevecht, 'twelk volgens de loopende geruchten zou geleverd zijn.)

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, heden, 15 Maart.

				Slotkoers.
NEDERLAND Werk. Schuld	à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$61\frac{5}{8}$.
Dito Dito	„	3	„	$73\frac{3}{8}$.
Dito Dito	„	4	„	$91\frac{1}{8}$.
OOSTENRIJK Metalliek	„	5	„	$63\frac{1}{8}$.
Dito Nieuwe Litt. B	„	5	„	$74\frac{5}{8}$.
Dito Dito 1854	„	5	„	$74\frac{5}{8}$.
Dito 1851 en 1852	„	$2\frac{1}{2}$	„	$32\frac{1}{4}$.
Dito Nation. Metall	„	5	„	$66\frac{1}{4}$.
SPANJE Onbep. St.	„	1	„	$18\frac{1}{4}$.
Dito Binnenl	„	3	„	$31\frac{7}{8}$.
PORTUGAL	„	3	„	$38\frac{7}{16}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	„	5	„	$101\frac{5}{8}$.
Dito Dito 1828 en 1829	„	5	„	101.
Dito bij *Hope*	„	4	„	—

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Texel den 12 Maart, kapit. *Visser* Cornelia, *van Gijsel qq.* Stad Amsterdam en *de Meester* Willem Daniël, alle 3 van Batavia; *Scheeve* Adrianus en Willem, van Suriname; *Ouwehand* Preciosa, van Curaçao; *Croes* Jonge Reintje, van Londen. — Te Maassluis den 10 Maart, *van Keulen* Cornelia, van Nantes, met hulp van 2 ijsloopen. — Te Veere den 6 Maart, *Teensma* Adolf Eduard, van Seaham. — In het Vlie den 10 Maart, *Munneke* Baudina, van Newcastle. — Te Melbourne den 6 Dec., *van Rijn van Alkemade* Cornelis Gips, van Londen. — Te Akyab den 17 Jan., *Hulshoff* Catharina Maria van, Rotterdam. — Te Porto den 10 Febr., *Stuit* Margaretha Gesina, van Cardiff. — Bij Porto den 27 Febr., *Kramer* Harmonie en *de Boer* Aurora, beide van Hartlepool. — Te Gibraltar den 25 Febr., *Westenenk* Alida Maria en Adèle, van Ivica naar Havana; den 27sten *van der Sloot* Wilhelmina en *van der Valk* California, beide van Palermo naar Vlaardingen; den 1 Maart *Hesse qq.* Henriëtte, van Triest naar Amst. — Te Grimsby den 2 Maart, *Maas* Dorothea, v. Bahia n. Bremen. — Te Hartlepool den 7 Maart, *Pronk* Hendrika Gesina, van Perth.

Binnengekomen te Texel den 13 Maart, kapit. *Groenewoud* Susanna, van Suriname, met verlies van zeilen, heeft ingeslagen verschansing, enz.; *Brugts* Broederschap, van Livorno; *Mets* Verwachting, van Bordeaux. — Te Londen den 11 Maart, *Bok* Elisabeth, van Manilla. — Bij Dungeness den 10 Maart, *Schut* Jacob Synes, van Nantes naar Rotterdam; *Klein* Alida Hendrika, van Memel naar Rott.; den 11den *Kuipers* Euterpe, van Batavia naar Rott. — Te Cowes den 11 Maart, *de Lang* Goede Verwachting, van Nickerie naar Rott.

Vertrokken van Harlingen den 7 Maart, kapit. *van der Veer* Twee Gebroeders, naar Newcastle. — Van Vlissingen den 9 Maart, *Koster* Zeeploeg, naar Montevideo; *de Haan* Victoria, n. Jersey; den 11den *Zeeman* Sara, n. Konstantinopel; den 12den *van Calker* Christina Jacoba, naar Livorno; *Schoemaker* Meta Harmina, naar Cardiff. — Van Launceston den 4 Dec., *Blok* Hoop van Capelle, naar Calcutta. — Van St. Thomas den 7 Febr., *Petersen* Boreas, naar Koppenhage. — Van Smirna den 28 Febr., *Topper* Maria Anna, naar Amsterdam. — Van Triest den 6 Maart, *Bakker* Maria, naar Rotterdam. — Van Genua den 6 Maart, *Kruisinga* Eensgezindheid en *Fekkes* Josine Louisa, beide naar Livorno. — Van Marseille den 9 Maart, *Potjer* Jacomina, naar Sevilla. — Van Marseille den 7 Maart, *Smit* Aurora, naar Falmouth. — Van Plymouth den 9 Maart, *Vonk* Vier Gebroeders, van Batavia naar Rotterdam. — Van Liverpool den 7 Maart, *Engelsman* Christina, naar Hamburg. — Van Hartlepool den 8 Maart, *Collenteur* Willem Jacobus, naar Bordeaux.

Vertrokken van Falmouth den 10 Maart, kapit. *Pik* Maria Aurelia, naar Amst. — Van Plymouth den 10 Maart, *Zeegers* Catharina, naar Rott. — Van Liverpool den 10 Maart, *van Wijk* Drie Gebroeders, naar Rott.

Zeilklaar te Liverpool den 9 Maart, kapit. *Wever* Henriëtte, naar Porto; *van der Wijck* Drie Gebroeders, naar Rotterdam. — Te Newcastle den 9 Maart, *de Haan* Agnetha Juliana, naar Porto.

ZOLTKAMP, 14 Maart. Vertrokken den 14 Maart kapit. *Frik*, 2 Gebroeders, naar Harlingen; den 13den *Balk*, Wilhelmina, naar de Elve, *Loots* Emkina, naar Stavoren.

ELSENEUR, 4 Maart. Onder meer andere, zijn alhier in de haven liggende de schepen: Johanna, kapit *C. de Vries*, van Antwerpen naar Koningsbergen; Gesina Jeltina, kapit. *E. Wunderlich*, van Assens naar Rotterdam; Mathilde, kapit. *H. Uppendieck*, van Riga naar Holland; Hiskea, kapit. *J. B. Mulder*, van Norkjöping naar Engeland; Augusta Friederike, kapit. *Schultze*, van Dantzig naar Amsterdam; Hilke, kapit. *P. H. Wey*, van dito naar Antwerpen, en Möewe, kapit. *J. L. Meijer*, van Memel naar de Maas.

— Van de lading van het schip Hiskea, kapit. *J. B. Mulder*, van Norkjöping naar Engeland, alhier met schade binnengeloopen, zijn 139 tonnen wegens beschadigdheid verkocht.

Het schip Pollux, kapit. *J. Molenaar*, van Smirna naar Amsterdam, te Ramsgate binnen, zou den 9den Maart de reis voortzetten.

Berigt voor Zeevarenden.

Door den minister van marine wordt, in dato 's Gravenhage den 12den Maart 1855, bekend gemaakt:

1) dat de *pyramidale ijzeren Zeeton*, buiten het *Slijkgat* van *Goedereede*, vermoedelijk ten gevolge van plaats gehad hebbenden ijsgang, is vermist; zullende daar ter plaatse, zoo spoedig mogelijk, worden vervangen door eene *zwarte bolton* der eerste grootte, met wit geverwde letters, het woord *Goedereede* rondom het boveneinde;

2) dat de droogte der noord-oostpunt van de bank *Scheelhoek* in het *Goedereesche zeegat*, bevonden zijnde zich noordelijker te hebben uitgestrekt, dit de verplaatsing omstreeks $1\frac{1}{2}$ kabellengte noordwaarts van de *witte ton no. 6*, op het *Noorder Pampus* en mede de daarbinnen liggende *witte ton no. 7*, ten gevolge heeft gehad; liggende de eerste thans in 38 en de tweede in 43 palmen bij gewoon laag water.

Ter vermijding van deze droogte bij nacht, zij voorloopig een ieder bedacht, om bij het overvaren van het *Noorder Pampus*, het licht van *Goedereede* niet zoo als vroeger, *geheel rood*, maar aan den *westkant wit* te houden.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 9den tot en met den 15den Maart 1855 zijn te *Groningen* geboren 22 zoons en 7 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 15 ouden en 11 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 12 *Maart*. Heden verkocht van Tarwe: 132 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 445, *f* 450; 133 ℔ Bovenl. Rts *f* 435; 133, 134 ℔ dito *f* 435; 136, 137 ℔ Kubanka *f* 470. — Rogge: 122 ℔ Pruis. *f* 315; 119 ℔ Munst. *f* 300; 118 ℔ Bovenl. *f* 300; 117, 118 ℔ Archangel *f* 300. — Gerst: 109 ℔ Engelsche *f* 212; 110 ℔ dito *f* 214. — Boekweit: N.-Brab. *f* 265, *f* 270; Oostvries. Veen *f* 255; Holsteinsche *f* 265, alles bij gerijf.

ROTTERDAM, 13 *Maart*. Tarwe: 160 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 445, *f* 450.

AMSTERDAM, 14 *Maart*. Tarwe tot vorige prijzen aan cons. verkocht: 128 ℔ b. Pools. *f* 480; 130 ℔ n. Gelders. *f* 410; 128 ℔ Rijn *f* 400; 126 ℔ n. Groninger *f* 365 aan de Zaan. — Rogge zonder handel. — Boekweit prijshoudend: 120, 121 ℔ Holst. *f* 250, *f* 253. — Graauwe Erwten werden tot ruim vorige prijzen afgedaan.

Koolzaad onveranderd; op 9 vat in Sept., Oct. en Nov. $75\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering met weinig handel, niet williger; op 6/w. *f* 54,50; Vlieg. *f* 53; in de stad *f* 56; Mei *f* 49,75; Sept. *f* 44,75 a *f* 45 a *f* 44,75; Oct., Nov. en Dec. *f* 44,50 a 75 a 50. — Lijnolie op 6/w. *f* 40,75; vlieg. *f* 39,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 46,25; vlieg. *f* 45.

LUIK, 12 *Maart*. Door de mindere aanbieding zijn de prijzen der binnenlandsche Tarwe 50, die van Pruissen 75 ctms. gestegen. Rogge, Gerst en Haver hebben geene verandering ondergaan.

LONDEN, 12 *Maart*. Van inl. Tarwe was heden zeer weinig aangevoerd en het aanwezige ging tot 3 sh. avans gretig van de hand. Ook vreemde was meer begeerd, doch de omzet bleef tot de vorige koersen onbeduidend. Gerst, Boonen en Erwten waren meer gevraagd tot de uiterste prijzen van l.l. Maandag. Haver bedong 1 sh. meer. Meel 2 sh. hooger.

Van den 14den. Granen onveranderd vast.

BOTERMARKTEN.

AMSTERDAM, 12 *Maart*. De marktnotering van Boter was heden als volgt: Friesche *f* 50 a *f* 52; Kamper *f* 48 a *f* 50; Deventer *f* 42 a *f* 46; Zwolsche *f* 44 a *f* 48.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 12 *Maart*. De veemarkt was minder druk bezocht en niet dan de puikste kwaliteit konde de vorige notering bedingen.

Door Z. M. consul te *Dantzig* is mededeeling gedaan van het navolgend verslag nopens den handel en de scheepvaart van die haven over het jaar 1854: De prijzen der granen waren bij den aanvang van het jaar, ten gevolge van den schralen oogst, zoomede wegens de staatkundige verwikkelingen, vrij hoog. Nadat de eerste verzendingen naar het buitenland waren bewerkstelligd, veroorzaakten de berigten wegens den gunstigen staat van alle veldvruchten eene aanhoudende daling der prijzen, welke op 30 pCt. te taxeren is geweest. In October begonnen de prijzen echter wederom te stijgen, daar de oude voorraad van granen genoegzaam verbruikt was; na dien tijd hebben zich de prijzen, met geringe uitzonderingen, op dezelfde hoogte staande gehouden. — Het gewas van *tarwe* is over het algemeen mooi uitgevallen en van goed gewigt, namelijk 128 à 134 pd., terwijl ook enkele partijen slechts 122 à 125 pd. wegen. — *Rogge* heeft een gemiddeld gewigt van 118 à 120 pd. geleverd; er is evenwel ook rogge van 124 à 127 pd. ter markt gebragt. — *Gerst* en *haver* zijn van redelijke kwaliteit geoogst, zoo ook de *erwten*. — *Raap-* en *koolzaad* is niet rijkelijk, maar in goede en drooge kwaliteit geoogst; uitgevoerd is er zeer weinig, daar het meeste onmiddellijk voor de fabrijken is opgekocht. — De gemiddelde prijs van tarwe was 220 rds. per last, van rogge 155 rds., van gerst 105 rds., van haver 70 rds., van erwten 135 rds., van lijnzaad 165 rds., van raapzaad 215 rds. — De uitvoer bedroeg aan tarwe 22,510 last, aan rogge 1881 last, aan gerst 19 last, aan erwten 604 last, aan lijnzaad 98, aan raapzaad 237 last; hiervan werden naar Nederland uitgevoerd 3265 last tarwe, 1224 last rogge, 1 last gerst, 14 last erwten en 5 last lijnzaad, tegen 5873 last tarwe, 31 last rogge, 70 last gerst, 5 last erwten, 52 last lijnzaad en 483 last raapzaad in 1853.

Het bedrag der naar Nederland uitgevoerde producten beliep 1,173,423 rth., tegen 1,257,101 rth. in 1853.

Over het algemeen is de scheepvaart in het jaar 1854 niet van dien omvang geweest als in 1853; intusschen zijn er in het jongste jaar meer Nederlandsche schepen in die vaart gebezigd, namelijk 218, dan in 1853, toen derzelver getal slechts 198 bedroeg. De vrachten zijn het laatste jaar ruim zoo goed geweest als het vorige, en moeten goede resultaten opgeleverd hebben.

— Blijkens mededeeling van Zr. Ms. consul te *Stettin*, was de handel dier plaats gedurende het afgeloopen jaar niet zoo gunstig geweest als het vorige jaar. De anders zoo belangrijke betrekkingen met Rusland waren ten gevolge van den oorlog geheel gestremd. De invoer in gemelde haven is over het algemeen op gelijke hoogte gebleven als in 1853; de invoeren uit Engeland overtreffen die zelfs; de geheele waarde der ingevoerde artikelen beliep 12,500,000 rds. De uitvoer was minder aanzienlijk dan in 1853, voornamelijk in granen, waarin, wat de tarwe betreft, eene vermindering van 9500 lasten bestaat. De geheele uitvoer beliep 17,000 lasten; de tarwe bijna uitsluitend voor Engeland; van de rogge ongeveer de helft, 360 lasten voor Nederland. De waarde van den totalen uitvoer wordt geschat op rds. 8,500,000. De in 1854 uit het binnenland en door de kustvaart aangevoerde bezendingen graan worden berekend op 33,000 lasten, zoomede nog ongeveer 4000 lasten rogge uit Zweden en Denemarken; zonder te rekenen de aanzienlijke aanvoeren op de omliggende markten. Een groot gedeelte van deze aanvoeren is naar Silezië, Saksen en Zuid-Duitschland verzonden. De prijzen zijn steeds zeer hoog, zijnde dezelve den 24sten Februarij genoteerd: tarwe 180 à 195; rogge 125 à 135; gerst 90 à 100; haver 65 à 70; erwten 115 à 125 rds. per Nederlandsch last.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 14 *Maart*.

NEDERL. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{1}{2}$, $61\frac{7}{16}$, $61\frac{1}{2}$; Dito Dito 3 pCt. $73\frac{1}{4}$; Dito Dito 4 pCt. $90\frac{15}{16}$, $91\frac{1}{16}$, $91\frac{1}{16}$; Amortisatie-Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $89\frac{5}{8}$; Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. 125; Aand. Holl. Spoorw. 80. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $49\frac{5}{8}$. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. $18\frac{1}{8}$, $18\frac{3}{16}$, $18\frac{5}{16}$; Dito 3 pCt. 37; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $31\frac{13}{16}$, $31\frac{7}{8}$, $31\frac{7}{8}$; Coup. Bewijzen $4\frac{5}{8}$; Amortisable Schuld $4\frac{5}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $38\frac{1}{4}$, $38\frac{3}{8}$, $38\frac{3}{8}$.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1828 en 1829 5 pCt. 101; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. $83\frac{1}{2}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 75, $75\frac{1}{4}$; Cert. te Hamburg 5 pCt. 86; Dito v. Inschr. in Assign. 6 pCt. $59\frac{1}{2}$, $59\frac{3}{4}$, $59\frac{3}{4}$. — POLEN, Cert. 4 pCt. 69, $69\frac{1}{4}$, $69\frac{1}{4}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $62\frac{7}{8}$, $63\frac{1}{8}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. 32, $32\frac{1}{8}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. 32, $32\frac{1}{8}$; Dito Nieuwe 5 pCt. $74\frac{1}{16}$, $74\frac{5}{16}$, $74\frac{1}{8}$; Dito Dito 1854 5 pCt. $74\frac{1}{16}$, $74\frac{5}{16}$, $74\frac{1}{8}$; Oostenr. Nation. Metall. 5 pCt. 1854 $65\frac{15}{16}$, $66\frac{1}{8}$, 66; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 *f* 252, *f* 253, *f* 253; Dito 1839 *f* 288; Amerik. Bank-Act. $2\frac{7}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{15}{16}$; Dito Orig. $2\frac{7}{16}$, $\frac{7}{16}$; Nap. Cert. bij *L.* en *B.* 5 pCt. $98\frac{1}{2}$; Braz. 5 pCt. $98\frac{3}{8}$; Mexik. $19\frac{3}{16}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{15}{16}$; Dito Onbep. $19\frac{1}{4}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. 69.

Gren. Onb. St. $14\frac{1}{2}$; Bl. Grieken Onb. St. $4\frac{1}{8}$; Bl. Gr. Coup. *f* $\frac{17}{32}$; 5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* $82\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; $3\frac{1}{2}$ pCts. Pruis. Aand. *f* $188\frac{1}{2}$.

Bij eenige affaire in Integralen, waren heden Holl. fondsen zeer vast. In vreemde effekten was de omzet zeer beperkt, geen derzelve is merkbaar van deszelfs standpunt van gisteren afgeweken.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 3; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{1}{2}$; Spaansche 1 pCt. $18\frac{1}{4}$; Binnenl. 3 pCt. $31\frac{7}{8}$; Metall. 5 pCt. 63.

*** Op den 11den Maart is te *Eenum* voorspoedig bevallen van een' ZOON M. B. I. CRAMER VON BAUMGARTEN, geliefde Echtgenoot van

Ds. **C. TJASSENS KEISER.**

*** SNEEK, 13 Maart 1855. Bevallen van eene *DOCHTER* C. W. PAEHLIG—VAN IDDEKINGE.

*** Heden overleed, in den ouderdom van nagenoeg zeventig jaren, de HoogEdelGestr. Heer J. J. C. MASCHEK, *Ridder der Orde van den Ned. Leeuw, gepensionneerd Kolonel der Kavallerie, Militie-Commissaris in de Provincie Groningen*; na voorzien te zijn geweest van de H.H. Sacramenten van onze Moeder der Heilige Kerk.

GRONINGEN, 10 Maart 1855.

Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid, onze veelgeliefde Dochter ELISABETH, in den ouderdom van ruim 42 jaren.

'T WAAR, 11 Maart 1855.

Hz. S. VAN HOUTEN.
G. D. TONKENS.

*** Heden overleed, tot mijne bittere smart, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, KRIJN DERKS BEKEMA, *Schepper der Schepperij van Warffum en Landbouwer aldaar.* Hij bereikte den ouderdom van ruim 68 jaren; waarvan wij 43 jaren en 6 dagen in een' gelukkigen echt vereenigd mogten zijn. — Eene eenige Dochter en haar Echtgenoot betreuren met mij zijnen dood.

WARFFUM, 11 Maart 1855.

A. Y. SCHATTENBURG,
Wedw. K. D. BEKEMA.

Die iets te VORDEREN heeft van — of VERSCHULDIGD is aan de Nalatenschap van wijlen Mevw. de Douairière **GELDERMAN**, wordt verzocht, biervan Opgave of Betaling te doen aan het STERFHUIS, vóór **den 1sten April** aanstaande.

Op WOENSDAG den 21sten Maart 1855, des voormiddags te elf uur, te *Winneweer*, gedenkt het SCHARMER-ZIJLVEST, door GECOMMITTEERDE SCHEPPEREN te verpachten: **De PASSAGE-GELDEN der MUDER-KLAP-BRUG, bij WINNEWEER, van af den eersten Mei eerstk., met de daarbij behoorende BEHUIZING en TUIN, gedurende drie achtereenvolgende jaren.**

SCHARMER, 28 Februarij 1855.

De President Schepper:
J. D. TRESLING.
De Secretaris:
R. P. CLEVERINGA, J.z.

KUNSTWEG

VAN

Haren naar *Paterswolde.*

De AANBESTEDING van eenen **nieuwen Weg** van ***Haren*** naar ***Paterswolde***, met de daarin gelegen **DRAAIBRUG** en **DUIKER** en **TOLHUIS**, zal plaats hebben bij Inschrijving, ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, op DINGSDAG den 27sten Maart 1855, des namiddags te 4 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Haren*.

De BESTEKKEN en TEEKENING zullen aldaar ter lezing en inzage liggen van af den 12den Maart, alsmede AFSCHRIFT der BESTEKKEN ten GEMEENTEHUIZE te *Eelde*, en op de gewone plaatsen te *Groningen* en te *Assen*.

De aanwijzing der Werken zal in *loco* geschieden op den 24sten en 26sten Maart e.k., telkens des voormiddags te 10 uur, waartoe men zich vervoege bij R. ABELS te *Haren*.

De Inschrijvingsbiljetten, ingerigt in gevolge het bij het Bestek aan de voormelde Gemeentehuizen aanwezig Model, zullen vóór des namiddags 2 uur van den dag der Aanbesteding, *vrachtvrij*, en ten Huize van Aanbesteding moeten worden bezorgd.

Het Bestuur der Gemeente Haren:
L. T. JORISSEN, *Burgem.*
L. RUMMERINK, *Weth.*

Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op **HEDEN** VRIJDAG den 16den Maart 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein BRUINS, buiten de Apoort alhier, publiek verhuren, in perceelen, om te Hooijen, Weiden en Bouwen: Ongeveer 17½ Bunders **LAND**, van den Heer J. DOORNBOS, S.z., gelegen aan het *Hoornsche Diep*; — en om te Hooijen en Weiden: P. m. 5 Bunders **LAND**, van den Heer G. DE BOER, gelegen in 3 Stukken, ten Westen van den Straatweg buiten de Apoort, alles onder *Groningen*.

Maandag den 19den Maart

1855, des voormiddags te 10 uur en verv., zullen vóór en op de Bovenwoning boven den Apoth. RINSMA, op den hoek van de Nieuwe Boteringestraat alhier, door wijlen den Generaal-Majoor MENNINGH bewoond geweest, publiek worden verkocht: eenige fraaije **MAH.** en **ANDERE MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: CANAPÉ-CAUSEUSE, SPEELTAFELTJES, VERG. PENDULE met 2 CANDELABRES, SPIEGELS met VERG. LIJSTEN, EIKENH. LINNENKAST, STORTBAD, LEDEKANTEN, KOOK- en ANDERE KAGCHELS, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, eene partij TURF, en hetgeen verder zal worden gepresenteerd. — Te bezien Zaturdag bevorens, des namiddags van 2—5 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, te bekomen ten KANTORE van

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, en Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notarissen te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 28sten Maart 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein B. TEN HAVE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Eene zeer aanzienlijke, roijale en weldoortimmerde HEEREN BEHUIZING, get. B 6, met OPENE PLAATS en BLEEKVELD, BOVENWONING met VRIJEN OPGANG en twee WOONKELDERS, staande en gelegen te *Groningen* aan de Groote Markt, Zuidzijde, toebehoorende aan de Heeren A. en W. GELDERMAN.

Om te aanvaarden den 1sten Mei 1855, en te bezien des daags vóór en op den Verkoopdag, van 11 — 3 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, te verkrijgen ten KANTORE van de Notarissen

Mrs. C. DE RANITZ en W. LAMAN TRIP.

*** Mr. **E. VAN EERDE**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op ZATURDAG den 17den Maart 1855, des avonds te 6 uur, ten verzoeke van den Heer J. S. HAVINGA OORTWIJN, en ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, op *Ooster-Hoogebrug*, Gemeente *Noorddijk*, publiek, voor den tijd van één Saizoen, te verhuren:

Ongeveer 10 Bunders **LAND**, gelegen te *Euvelgunne*, behoorende bij de Plaats vroeger door J. M. KAMPHUIS in gebruik geweest. Om te Hooijen, Weiden en Bouwen.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op ZATURDAG den 17den Maart 1855, des namiddags te 3 uur, op de Plaats, publiek worden verkocht: Ongeveer **4000** stuks **SCHENSEN** en eene groote partij **PAALWERK**, liggende op de zoogenaamde *Zwijnekampen* bij het Dorp *Haren*.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 19den Maart 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, te *Oosterhoogebrug*, voor den tijd van *één Saizoen*, publiek worden verhuurd: Ongeveer 16 Bunders best **LAND**, gelegen te *Noorddijk*, toebehoorende aan B. G. en E. G. BOERMA, en zulks in perceelen, om te Hooijen, Weiden en Bouwen.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 22sten Maart 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, te *Oosterhoogebrug*, voor den tijd van één Saizoen publiek worden verhuurd: ongeveer 32 Bunders uitmuntend LAND, gelegen te *Noorddijk*, toebehoorende aan de Erven T. H. DE BOER, en zulks in perceelen, om te Hooijen, Weiden en Bouwen.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 23sten Maart 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder J. BRUINS, buiten de Apoort te *Groningen*, voor één Saizoen, publiek worden verhuurd: Ongeveer 22 Bunders LAND, gelegen aan den Hoornschen dijk, onder *Groningen*, toebehoorende aan J. NAUTA; ongeveer 11 Bunders LAND, mede aldaar gelegen, — en ongeveer 5 Bunders LAND, gelegen buiten de Apoort, aan den Trek- en Straatweg te *Groningen*, toebehoorende aan de Weduwe J. B. BAZUIN, alles in perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als Topgras en Naweide ieder afzonderlijk en om te Bouwen.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 26sten Maart 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder G. H. UITHOF, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

I. De EIGENDOM van ongeveer 3½ B. LAND, gelegen buiten de Steentilpoort te *Groningen*, wordende bij den Heer J. KRAUS en Mejufvr. onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 90 — 00.

II. De EIGENDOM van ongeveer 5 B. LAND, mede aldaar, wordende bij den Heer H. V. D. LAAN en Mejufvr. onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 78 — 00.

III. De EIGENDOM van ongeveer 5 B. LAND, mede aldaar gelegen, wordende bij G. A. HEITBRINK en A. H. SMIT, Ehel., onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 78 — 00.

IV. De EIGENDOM van ongeveer 3½ B. GROENLAND, gelegen bij *Ooster-Hoogebrug*, onder *Noorddijk*, wordende bij H. G. BOER en T. C. NIEBOER, Ehel., onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijks op Midw. versch. huur van *f* 70—00.

V. De EIGENDOM van ongeveer 1 Bunder BEHUISD LAND, gelegen te *Godlinze*, bij JAN DORENBOS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter versch. huur van *f* 14—00.

VI. Eene VROUWEN ZITPLAATS, in de Akerk te *Groningen*, no. 405.

VII. Eene VROUWEN ZITPLAATS in dezelfde Kerk, no. 487.

VIII. De EIGENDOM van 67 R., 70 E. LAND, gelegen te *Bellingeweer*, wordende bij Dr. G. W. KRAMER onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 10—00.

IX. De EIGENDOM van 73 R., 90 E. LAND, *het Hoogtje*, mede aldaar gelegen, wordende bij J. W. WESTERLOO en Vr. onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende huur van *f* 10—00.

Ten overstaan van Mr. **J. J. CREMERS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op ZATURDAG den 17den Maart 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein E. H. AALFS, voor de Ebbingepoort te *Groningen*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd: Ongeveer 30 Bunders LAND, *HARSENSBOSCH*, te *Adorp*; ongeveer 7 Bunders LAND, het *HEMELRIJK*; en ongeveer 12 Bunders LAND, in *de Koningslaagte*, toebehoorende aan Jhr. Mr. J. W. QUINTUS; — waarbij tevens zullen worden verhuurd, ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*: ongeveer 9 Bunders best GROENLAND, gelegen in *de Kleine Hammen*, te *Adorp*, toebehoorende aan den Heer J. KRAUS.

MAANDAG den 26sten Maart

1855, des voormiddags te 10 uur, zullen, vóór en in de Behuizing naast den Vleeschhouwer EOUMAN, in de Gelkingestraat, publiek worden verkocht: Onderscheidene **MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: KABINETTEN, MAHONIEHOUTEN en EIKENHOUTEN SECRETAIRES, CHIFFONNIÈRE, COMMODES, CANAPÉ, een **5 OCTAAFS PIANO**, diverse SPIEGELS, HALVE KASTKLOKKEN, TAFELS, STOELEN, twee KINDERWAGENS; eenig KOPER, TIN, BLIK, PORSELEIN, GLAS en AARDEWERK, **MANS- en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN**, 5 beste Stellen **BEDDEGOED**, **GOUD** en **ZILVER**, alsmede eene partij **MANUFACTUREN**.

Te bezien Zaturdag bevorens, des namiddags van 2—5 uur.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

*** Ten verzoeke van Mevr. de Wed. ENGELENBERG, te *Kampen*, zullen, op e.k. MAANDAG den 19den dezer, des middags te 12 uur, ten Huize van DERK SMIT, te *Nieuwhuizen*, publiek worden verkocht:

Vier **VEENPLAATSEN**, gelegen in de Markte van *Exloo*, Gemeente *Odoorn*, zijnde de Plaatsen nommers 23, 24 25 en 26.

WESTERBORK, 14 Maart 1855.

Notaris: Mr. J. T. KIJMMELL.

Groote Boeldag.

Mr. **H. VEENHOVEN**, Griffier te *Hoogezand*, zal, op DINGSDAG en WOENSDAG den **20sten** en 21sten Maart eerstk., des namiddags precies te één uur te beginnen, aan de Boerenplaats van wijlen A. K. HIDDING, aan het *Kieldiep*, onder *Kropswolde*, publiek, op gewone Conditiën, verkoopen:

2 beste PAARDEN, 26 stuks HORENVEE, 4 SCHAPEN, eene groote partij HOOI en STROO, een kompleet BOERENBESLAG, MELKGEREEDSCHAPPEN, AARDAPPELEN en alle HUISMEUBELEN. — Zullende op den eersten dag de Levende Have, benevens het Hooi en Stroo worden verkocht.

Boeldag,

op WOENSDAG den 21sten Maart 1855, te 12 uur, ten Huize van de Wedw. en Erven P. J. THEMMEN, te *Wierum*, van: 2 PAARDEN, 2 VARE KOEIJEN, 12 SCHAPEN, HOOI, STROO, KAPWAGEN, CHAIS, 3 BOERENWAGENS, PLOEGEN, EGGEN, KERN. TIJNEN, MOLDEN en verdere **BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN**, benevens de **HUISMEUBELEN**.

Js HOMAN.

Verhuring,

op DONDERDAG den 22sten Maart 1855, des namiddags te 2 uur, ten Huize van J. H. SCHIPPER, te *Aduard*, van: eene **BOEREN BEHUIZING** met ERF, TUIN en LAND, groot ongeveer 4 Bunders; voorts in perceelen: 12 Bunders WINTERGRAAN en pl. m. 28 Bunders LAND om te Hooijen, Weiden en Bouwen, gelegen te *Fransum*, Gem. *Aduard*, en toebehoorende aan de Erven Wedw. A. G. SPANJER.

Js. HOMAN.

Verhuring.

Op DINGSDAG den 27sten Maart 1855, des avonds te 5 uur, ten Huize van H. P. WIERINGA, te *Steentil*, onder *Wierum*, van: Eene **BEHUIZING** met HOF en TUINEN; voorts in perceelen: Ongev. 38 Bunders LAND, om te Hooijen, Weiden en Bouwen, en waaronder 2¼ Bunders GERST en 4 Bunders TARWE; alles gelegen onder *Oostum* en *Garnwerd* en toebehoorende aan de Erven Wedw. R. H. DRENTH.

Tevens zal er alsdan **TE HUUR** worden aangeboden: de te *Oostum* gelegene **BOEREN BEHUIZING** van H. en J. HAMMING.

BOELDAG op WOENSDAG en DONDERDAG den 11den en 12den April 1855, bij voornoemde Erven Wed. R. H. DRENTH.

Js. HOMAN.

DE VEILINGEN VAN HET

GROOTE LANDGOED TE SMILDE,

PROVINCIE *DRENTHE*,

van de Heeren EEKHOUT cum sociis, zijn definitief bepaald **op Dingsdag den 20sten Maart 1855** bij Inzate, en op **Dingsdag den 27sten Maart daaraanvolgende** bij Palmslag, telkens des middags te 12 uur, in de Zaal van J. B. SCHUT, te *Assen*.

Notaris: H. H. VAN LIER.

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van de Wedw. en Kinderen van wijlen G. J. KRANS, op VRIJDAG den 23sten dezer, des avonds te 5 uur, ten Huize van C. BOSS, te *Kropswolde*, voor één jaar, in perceelen, publiek verhuren:

Nagenoeg 24 Bunders **BOUW-, WEIDE- en HOOILAND**, gelegen onder *Kropswolde*, gem. *Hoogezand*.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op ZATURDAG den 24sten Maart 1855, des namiddags te 2 uur, ten Huize van D. T. KUIPER, te *Siddeburen*, publiek te veilen en te verkoopen:

Vooreerst: Eene BEHUIZING en SCHUUR met zeven Bunders, 03 R., 50 E. LAND, doende jaarlijks tot vaste huur zes Gulden.

Ten Tweede: 2 B., 08 R. EIGEN LAND.

Ten derde: De VASTE BEKLEMMING van 5 B., 80 R., 30 E. *Land*, doende tot huur zestien Gulden; alles gelegen op *Tjugchem*, onder *Siddeburen*, toebehoorende aan de Weduwe en Kinderen van HINDRIK NANNES BONSEMA.

Mr. J. D. TRESLING.

TE HUUR, tegen MEI:

Eene nette **BEHUIZING**, Zuidzijde aan het Damsterdiep. Te bevragen bij J. S. HAVINGA OORTWIJN.

TE HUUR, tegen MEI:

Eene nette, wèldoortimmerde **BEHUIZING**, met grooten TUIN er achter, staande en gelegen te *Helpman*, aan den Straatweg. Te bevragen bij A. ELLENS aldaar.

Let Wel!

De ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat zijn **BEDDEWINKEL**, gelijk andere Voorjaren, weder ruim gesorteerd is in **alle soorten** van beste BEDDETIJKEN, DONS en VEREN, FRANSCHE, ZWITSERSCHE SITSEN- en WOLLEN DEKENS, GEBLOEMDE en EFFEN TRIJPEN en 't geen verder in eenen kompleten ***BEDDEWINKEL*** behoort; rekommandeert zich minzaam tot het leveren van bovengenoemde Artikelen, belovende eene solide en zuinige behandeling.

A. K. VAN BOLHUIS,
in de Gelkingestraat te *Groningen*.

PS. Bij denzelven zijn ook voorhanden **MAHONIE-** en **EIKENHOUTEN MEUBELEN** en **SPIEGELS**.

*** Bij **E. DE BOER & ZONEN**, *GEKWALIFICEERDE COLLECTEURS* te *Groningen*, bij wie in de afgeloopene 225ste Staats-Loterij onderscheidene HOOGE PRIJZEN zijn gevallen, zijn voor de **226**ste *LOTERIJ* (waarvan de EERSTE KLASSE op Dingsdag den 10den April 1855 zal beginnen te trekken) **LOTEN** volgens *Prijs-courant* te bekomen.

KANTOOR
der Staats--Loterij!

Bij **J. S. OPPENHEIM**, aan de **Noorderhaven** (bij wien in de afgeloopene 225ste Staats-Loterij **aanzienlijke en Kapitale Hooge Prijzen** zijn getrokken), zijn voor de 226ste STAATS-LOTERIJ op nieuw **LOTEN** in KOOP en HUUR, volgens Prijscourant, te bekomen.

De EERSTE TREKKING is den 10den April e.k.

LEEST met ATTENTIE!

De ondergeteekende berigt aan Heeren KOOPLIEDEN en BAKKERS, dat bij hem voorhanden zijn **KRINTEN** van het **gewas van 1851**, welker **deugd en kwaliteit** alom bekend zijn; is tevens ook voorzien van andere soorten van **KRINTEN, SAMAS ROZIJNSNIPPERS, SUCCADE** en **ANIJSZAAD, ENZ.**, alles tot civiele prijzen, in welke hij zich ten vriendelijkste aanbeveelt.

D. L. OUTS,
op Schoolholm, lett G no. 54.

EEN KOMPLEET OLIEWERK

wordt te KOOP aangeboden Te bevragen aan de Fabrijk van **Stoom-** en andere **Werktuigen**, FIRMA SLOTEMAKER, LANTINGA en Co., aan het Zuiderdiep te *Groningen*. Brieven *franko*.

SECREETMEST, VUILNIS EN STRATENDREK.

Voormelde **MESTSPECIËN**, **puike kwaliteit**, zijn te bekomen bij de ondergeteekenden, Pachters der Stads-Aschbelt te *Bolsward*. — Heeren LANDBOUWERS en SCHIPPERS worden verwittigd, dat thans, ten gevolge der **vernieuwing** eener **Brug**, SCHEPEN van p. m. 50 Tonnen, **bij behoorlijk water**, **regtstreeks** langs de **Trekvaart** van ***Leeuwarden*** naar ***Bolsward*** kunnen varen; en dat bij elke Lading een **GEDRUKT CEDUL** zal worden afgegeven tot **bewijs**.

BOLSWARD, Maart 1855.

VAN DER FEEN & EERDMANS.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.